

NORTH AFRICAN SECOND QUARTER REPORT

North African 1967 has continued to be in a very bad plight during this period, as attested by reports from Mr. Bennett and Mr. Jacob Trobe. Poverty, accompanied by widespread unemployment with no economic improvement in sight, strained relations with Arabs and British, and a very serious health situation have caused great hardship and naturally led to higher welfare expenditures. Despite these conditions, attempts were made to keep roller leads to a minimum, although riding prices meant higher per capita roller costs and therefore higher total expenditures for roller despite diminished roller rolls.

In Tripolitania the local tribal community has continued to provide a large share of income. The provides almost total income for the North African agencies, except for the community in Tripolitania.

Comparisons between first and second quarter as to the percentage of expenditures for each item would be very misleading, and are therefore not given, since large grants have been included during the second quarter for vacation camps for children, thereby affecting the proportion expended for each category.

LIBYA

All income for Tunisia comes from JIC. The total appropriation for the first half 1967 came to 900,000 francs. The actual first half expenditures were 737,303 francs, the difference to be used during the next months. Although the same number of people (50) were enlisted with each roller as in the previous quarter, the per capita cost of roller more than doubled (2279 fr. per capita as against 1000 fr. the previous quarter). A sum of 180,000 francs was expended during this period for reception centers, due to the fact that Tunisian agencies had to care for less coming in from the interior of North Africa. Less money was spent for agricultural trading centers during this period, 19,000 fr. as against 65,000 fr. in the previous quarter. The result of the liquidation of the center in Tunisia and the transfer to Algeria.

TRIPOLITANIA

About half the receipts for Tripolitania came from communal property, about 10% from donations, and the remainder, about 37% from JIC.

According to a report from Mr. Jacob Trobe who visited Tripolitania in July 1967, the economic situation of the Jews in Tripolitania was disastrous. Because of lack of rain during the 1966 rainy season, there was a complete loss of crops and reduction of livestock this spring. Twelve of the seventeen Jewish communities in the area hit by the drought, and while the lot of Jews all over Tripolitania was bad, the 65% (out of a total of 30,000 Jews) in this area suffered severely. Starvation was common. The British Military Administration has been importing barley (previously a Tripolitania export) on a loan basis. They feel unable to make sufficient grants for roller purposes because of limited dollar resources.

151-121-1/100
2/2

Money received from JDC and other sources was spread among the various communities on a straight population basis and the individual communities would then distribute the funds on the basis of priority. There has been a marked increase in price, with black market prices about double that of controlled prices. Clothing is very sparse. Practically all the money received, through cash allowances, goes to food. Despite heavy burdens, the Jewish community has been assuming increasing responsibility. From the period September 1946 through June 1947 locally raised revenue was 13.1 million mal compared to JDC contribution of 11.18.

Because of emergency needs and rising prices, a larger sum of money was expended for cash relief than last quarter (963,000 as against 581,000 mal) and about 200 more persons were assisted. As may be seen, a total of 372,000 mal was spent for the relief of Jewish communities. Child care expenditures dropped considerably (from 878,000 mal to 282,000 mal) which is explained by the necessity to divert funds to more urgent parts of the program.

The educational problem for Jewish children is severe. Jewish families will not accept Italian or Arab schooling and want religious education such as that provided by Mizrachi. They are gradually developing their own system, despite tremendous obstacles.

ALGIERS

JDC supplied about 85% of Alger's funds for this quarter. Total receipts more than doubled those of the previous quarter because of an additional million franc grant in this period to take care of the influx of over 700 persons from the interior. The number of people on continuing cash relief went down from 134 to 86 persons, but per capita costs rose because of higher prices, so that the total amount spent on cash relief was actually more than that of the previous quarter, (200,718 as against 147,150 francs).

Migration from farming areas through Algiers made it necessary to increase the amount of food served at canteens, and a sum seven times as much as the previous quarter was expended for this purpose. Expenditures for agricultural training centers were increased with a total of 100,000 francs spent during this quarter, as against 29,200 during the first quarter - a result of the transfer to Algiers of the center in Tunisia. Because of the heavy expenditures for cash relief, canteens and the considerable migration during this period, the total amount spent for welfare was about three times that over the previous quarter.

It may be noted that in all of Algeria there are 130,000 Jews, of whom 30% are very poor and live at the expense of charitable institutions. The health of Jewish children in Algeria happens to be better than in the rest of North Africa, partly because State medical institutions are often to all.

TANGIERS

Of the 8000 Jews in Tangiers only 20% are in need of assistance, including both refugees and local residents. The Jewish community, in Tangiers, gives assistance in cash to the local poor. There are no local contributions for the maintenance of the large refugee group, who are supported entirely by JDC funds.

Because of its position as an international city, Tangiers was accessible to refugees in search of shelter and they arrived in some numbers during the '30s. After large scale departures to Palestine and South America, financed by JDC, there remained on June 1st at Tangier 365 refugees, according to Mrs. Benatar, receiving allowances make a total of \$9000 a month. After examining the cases individually, the budget was reduced to \$35,000 for the second six months, averaging \$5833 per month. In addition the JDC will continue its previous monthly subvention of \$1000 to the Alliance School Feeding Program. The children of the refugees never had a vacation and this, along with necessary clothing, was supplied to them for the first time during this period.

There are two reasons for the absence of training centers in the budget for Tangiers. One is that there does exist a very well equipped state trade school actually attended by fewer apprentices than it is capable of serving. Jews are admitted without distinction and instruction is excellent, particularly in iron, wood and electricity trades. Candidates receiving diplomas are immediately given well-paid jobs. The second reason is that, as it happens, Jews in Tangier generally prefer not to send their children to trade schools but immediately to work, so that they can promptly bring home some earnings. This situation may change during the coming months, because certain sections of the Jewish community, especially the Ecole de l'Alliance, are interested in encouraging training for Jewish youth in manual work.

98.7% of the receipts for Tangiers came from JDC. Due to persistent efforts involving interlocking heads of families, the relief load in Tangiers was cut despite widespread unemployment, rising prices, and the fact that the largest proportion of the relief load consisted of aged, sick and unemployable. The number on relief during the second quarter dropped from 339 during the first quarter to 317. The actual expenditures for cash relief, however, went up because of the increased per caput cost for food expenses, from 170 pesetas during the first quarter to 392 pesetas for the second quarter. Lodging costs went down considerably (from 207,665 to 83,976 pesetas). Medical expenditures rose by 10,000 pesetas, mainly because of increased medical care at home. The health situation in Tangiers, according to the report from Mrs. Benatar was extremely poor and increased expenses for medical care will probably be made in the future. It should be remembered that the large amount of money expended in Tangiers is due, except for JDC assistance for the school feeding program, entirely to the necessity of supporting the refugee Jews who are not eligible for public relief or medical care and who require assistance.

CASABLANCA

The total receipts used for Casablanca reflect only what arrived during this quarter. Actually, funds sent the previous quarter were used during this period. (In addition to what is listed in the table, a sum of 250,000 francs was sent to Casablanca during this period, but was not entered on the reports we received). The combined expenditures for first and second quarter total 680,385 francs, which is about 100,000 under JDC appropriations. Most of this balance is probably earmarked for "vacation camps" during the next quarter.

According to Mme. Benatar, health conditions in Casablanca are very poor. Jews are not entitled to care in hospitals for non-Moroccans, and there are not enough beds in Moroccan hospitals. Plans for Jewish TB Preventoria are under way.

The school situation is muddled, since Jews are not authorized to enter elementary state schools. Children are housed together in small Hederim. Alliance facilities are very limited - 15,000 Jewish children in Morocco cannot be admitted for lack of premises. In the streets of Casablanca there are 6000 Jewish children with no educational facilities at all, and others are penned up in the "Mamad Torahs" of the mellah. Plans are under way for improvement of the educational situation.

Prepared by Herman D. Stein
Research Department,
September 15, 1947

לְעִירָהּ וְלְעַמָּהּ

mf

A - NAHNOVA - DA I - KE-CHET A - DA I - A KOU MI -

DOR *CRESC.*

DOR MI LA - A - RETS E RETS MO - RE - CHET DAR - KE - NOU IAH - SOM

IG - DOR MI - LA - A - RETS E - RETS MO - RE - CHET DAR - KE - NOU IAH - SOM VE IG DOR

I
 omme une commune perseverante
 de Jacob, de generation en generation,
 vers notre terre, notre patrimoine,
 sur toute barriere et sur tout feint?

אֶמְצָא מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

II
 en elan sans cesse renouvelé
 traverons toute grille et toute frontière.
 nous forgerons des bras de fer
 une realisation: delivrer le Messie enchainé,

בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ
 בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ
 בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ
 בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ בְּעֵלְוֵנוּ

III
 ce est cette terre
 plaines, ses montagnes et ses mers.
 ce espoir n'est pas encore mort
 quel est encore vivant, Israel est
 encore debout!

הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ
 הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ

1942 - 11 - 13

אניות בלב - י.א...

הן פה הפולדת ופה הוא החוף,	מה פסר גלים הצפים בנוריות?
ולמה לא חבל תשליכה לעזרן?	מה אות הענן הרומו כספרוט?
- לתהום ירחיקונו, הרחק ורחוק,	- סיים אלי ים מפליגות אניות,
עברי גורלנו, שכירי היגוון...	הלילה ארזם הוא, דגלם הוא הרז...
ולמה באלם קולכם פה ייער,	ולמה הלב לנת יבם כח שואל?
וחורים הפנים בנרות של שעה?	ואיכה הלחש יגיע ערני?
מיסב אנשינו אבל הרעב,	- אחיה אנחנו, גולי ישראל,
אח, מת אחד מת בגלים כבר סבע...	שנואי כל אנוש הרדופיי אל שדי...

ואיכה באפל מסוכנו לגור?
 ואנה יגול אורכם הקסן?
 - אנחנו חגים פזמנים, בחירות.
 אנחנו צופים לספון כי יתן...

ש. שלום.

13-2-2/48-2. C. R.

VAISSEaux EN PLEINE MER

Que veulent dire ces vagues, flottant teides cadavres ?
 Que veut dire ce nuage, qui fait signe, telle une voile ?
 D'une mer à l'autre, voguent des vaisseaux,
 La nuit est leur chemin; leur drapeau, le mystère...

Pourquoi donc le coeur s'inquiète-t-il de leur route ?
 Et comment leur murmure parviendra jusqu'à moi ?
 Nous sommes tes frères, exilés d'Israel,
 Hais de tous les hommes et pourchassés de Dieu...

Ici est la patrie et ici le rivage,
 Que ne lancez vous une corde, une amarre ?
 Ils nous en éloigneront, vers l'abime, bien loin, ils nous précipiteront;
 Esclaves de notre sort, serfs de l'affliction...

Pourquoi, dans le silence, vos voix s'épuisent-elles ?
 Pourquoi pâlisent vos faces, telles des bougies de cire ?
 Les meilleurs de nos gens, la faim a consumés,
 Et la vague englouti nos morts, l'un après l'autre...

Et comment dans la nuit, errez-vous à nouveau ?
 Et vers où diriger votre faible lueur ?
 Nous errons dans les temps et les générations,
 Attendant, sur le guet, que soit donné le signe...

CHACHALOM

שם הארכיון: File
 מספר תיק: 13-2-2/48

מס' תעודת: 13-2-2/48
מס' תעודת: 6110

מס' תעודת: 13-2-2/48

מס' תעודת: 13-2-2/48
ההעפלה - ב. כנולסון

קיימת עליה שקוראים לה "בלתי-לגיטימית". הכל בעולם חוקי זה הוא חוקי מסלול חוקיות, בנימוקים חוקיים, תעודות חוקיות, הפרת הבטחות חוקיות. רק עליה יהודים, על יסוד המנדט העתיק של יציאת מצרים, היא איננה חוקית. לפני כמאה שנים עבר עלי לילה בניפיה. ראיתי צעירים וצעירות, חוזרים במסוטים, בלי לרדת אם כל הסירות הגיעו בשלום, צועדים במים כשהם אנוחים זה ביד זה, לכל יונק מי שהוא מן החבורה, אבל דעת מה גורל סאר הסירות שיצאו יחד. כעיני היתה זו שדורת הנמסכת מן יחודה הלוי ועד הנערים והנערות הללו. ומאסין אני, כי לא דחוקים הימים ושירים יזשרו, ואולי גם יחברו תפילות לשלום של יורדיים שלנו.

איזו הנורה כעולם היא כשרה וחוקית, אם עליה זו איננה חוקית? ואיזו חוקים בעולם הם חוקיים, אם זכות היים ליהודי היא בלתי-חוקית?

אף אני עצמני הנני, אל יחשב לי הדבר לעוון, עולה בלתי-חוקי, כי עליתי לארץ עם ה"פתקה האדומה" התורכית. ואף על פי שבדרך כלל נזהגים אנשים להעריץ ימים שהיו, הדיני אומר, כי העליה הבלתי-חוקית של בני ביל"ו ובני העליה השניה אינה יכולה להתנשא על פני העליה של ימינו.

העליה הבלתי חוקית יש לה תפקיד מיוחד במלחמתנו. כל רעיון מחפש לו את היסוד הסוציולוגי, אשר ישמש נוסא לו כעצם חייו. היו ימים והחננוני היהודי הקטן היה הנושא של חייבת-ציון, והוא ששמד על הנר שלא ידעך, עד שבא הרצל ואחר כך באר ימים לרופא, לעורך-דין, לסטודנט. אחד כך בא נושא אחר: אותם הבחורים, ולא "תואר" ולא הדו, בפרדסי פתח-תקוה ובסדרות הנליל. וכשאני שואל את עצמי: מי בימינו אלה הנושא הסבעי - בגזירת גורלו - של מלחמת ישראל על קיומו, והיכן מקומו? הדיני משיב לעצמי: על פני הימים נוסאים נוסאי הדגל של צרת היהודים. הללו לא יתנו לסערי הארץ שייסגרו, לא יתנו למצפון העולם שיירגע, לא יתנו לבצע את הספר הלבן.

לא אספת הפליטים ולא אספת עם ישראל הפכונו לפורצי חוקי מי שפרץ את החוקה היסודית של ארץ-ישראל - עושה אותנו עבריינים. חפצנו לעבוד בתחומי החוק, מתוך כיבוד החוק. נכנענו גם לחוקים שלא היו ירידותיים ביותר. אך אין להיכנע לחוק השולל את זכות-החיים של האדם. אנו פוסלים את היסוד המוסרי של גזירת-העליה. אנו מכריזים, כי זכות היהודים לעלות לארץ-ישראל איננה תלויה בחסדם של אנגלים או של ערבים. זכות דאשונית היא, ורק האלמות גוזלת אותה מאתנו.

13-2-2/48-26-10 (מתוך נאום בקונגרס הציוני כ"א, 1939).

" L' IMMIGRATION ILLEGALE "

(Berl Katzenelson)

Il existe une immigration que l'on dit "illégal". Tout dans ce mot de légal, est légal - gouvernements légaux, conquêtes légales, papiers légaux, violation de promesse légale - seule l'immigration juive, basée sur l'antique Mandat de la sortie d'Egypte, elle, n'est pas légale.

Il y a quelques années je rêvais une nuit d'anxiété. Je voyais des jeunes gens et des jeunes filles fendant l'eau de leurs rames, sans savoir si toutes les barques étaient arrivées en paix; ils avançaient sur les eaux, la main dans la main de peur que l'un d'entre eux ne soit coupé du groupe, sans connaître le sort du reste des barques qui étaient sorties avec eux. Devant mes yeux se continuait la chaîne depuis Rabbi Yehouda Halevi jusqu'à ces jeunes filles et garçons. Et je sais que le jour n'est pas loin où des chants seront chantés et des prières écrites au nom de nos navigateurs.....

Quelle immigration au monde est-elle droite et légale, si cette "alyah" est illégale? Et quelles lois au monde sont-elles légales si le droit de vivre du Juif est illégal? Et moi-même, que de crime me soit pardonné, illégal je suis, car j'ai immigré avec la "carte rouge" des Turcs. Et bien que généralement, les hommes aient coutume d'embellir les jours passés, moi je dis que l'immigration illégale des Bilou et de ceux de la deuxième alyah ne peut être comparée à l'immigration telle qu'elle est de nos jours.

עם עולים חדשים

(חברי הגרעין הצפון-אפריקאי בבית-השימח)

צעירים וצעירות אשר אך-ארכעה ימים
 משהגיעו ארצה. זה שבוע ימים שעזבו את בית
 הוריהם והגיעו למחול הסגסג. אינם מאמינים
 עדיין. למראה עיניהם, וקשה להם עדיין להבין
 שאכן בארץ-ישראל הם. עולם חיים בצפייה של
 שלושת החדשים האחרונים אשר קדמו לנסיעתם:
 אשר בהם היו מרוכזים יחד וצפו כל יום לבשורה
 הגדולה. אינם טאסינים עוד שבאו כבר לחוף
 מבטחים. אך לפני שבועות מספר היו עוד בסכנת
 מות ועתה. היאמן הרבו שחפשים הם בארצם?
 טיילנו יחד בחיפה, וכל רגע נעצרו בקריאות
 התפעלות למראה חלונות הראווה, זה חמש שנים
 שלא דאינו מאכלים כאלה? אילו ניראו סחורות
 כאלו אצלנו. היתה פורצת קטטה. ההחלבות
 גוברת והולכת עד שמודעים כשירה באמצע הרחוב.

מצעירים אלה רק בודדים ידעו על ציונות
 ותנועה התחיה במולדת: שרזים בעוני והגיטאות
 בסוגים או התבוללו בתורה הצרפתית והרגישו
 את יהדותם כהשגחה. רק עם בא שליחי ארץ-
 ישראל למדו לשאת את יהדותם בגאון ולצדוד
 בקומה זקופה לקראת עתידם. רובם היו בטחנות
 עבודה גרמניים, וסבלו מבלי דעה על מה והנה.
 חיפף אחרי תקופה קשה זו. הגיעה אליהם
 הבשורה על התחדשות חיים לאומיים. נודע
 להם על מה ולשם מה עבר עליהם כל זה.
 עבודה גדולה עשו השליחים. ידעו למצוא דרך
 לניסים הרגישים שבלבם, והפיתו בהם רוח
 התלהבות עד כרי התגברות על כל המכשולים.
 בריחה מסביבתם ומבית הוריהם.

חטא גרף חטאה תנועתנו כלפי נוער זה
 וכלפי יהדות זו כולה. חטא אשר אינו יודעת
 אם ניתן עוד לחקון. יהדות זו דתית היא, אמנם
 עלינו להבין שמושניהם אינם כמושינו. צורות
 חייהם ומנהגיהם אינם כמנהגינו. השיטת עליהם
 כולה שונה חכלית השגור, ולא אחד מהם אשר
 רואה את עצמו דתי יראה בעינינו כעמל
 במצוה. ולהימך. אך בכל זאת ישנם הבסיס
 והרקע הכללי. הם קרובים למסורת והיא גט
 אהובה על רבים מכניהם.

יש בנער זה. (כמו ככל נוער) רצון
 למהפכות: יש בו רצון לשנוי ערכין והדרך
 ניצל על מנה להרחיק אותם מחיים דתיים.
 הדת וחיי המסורת הועמדו לפנייהם כמפל הרי-
 אקציה המתנגדת לכל שנוי בצורת החיים.
 ולא תתן לנוער לחיות את חייו החפשיים.
 ומתוך חוסר ידיעה, עם-האמצות נכנסו הד-
 כרים ללב הצעירים הללו, והשרישו בהם כח
 ושגחה לכל אשר השם "דת" עליו.
 המעולה הצליחה. כי במעולה שלילית
 קל יותר להצליח. הרבר נעשה בעדינות: ידעו
 המחנכים להחשב בסנטימנטים מסודתיים וידעו
 לפטוף את פעולתם באיטלאל של כבוד ושפירת
 מסורת. הם הונסו למסורת הקבוץ המאוחד
 בתור גרעין אשר נהנהט מטבח כשר והובטחה
 לו שמירת שבת. אך אל גשלה את עצמנו.
 שהרי צעירים אלה אשר גם יריעות מינימליות
 ביהדות אין להם. לא יחזיקו מעמד בסביבה

חילונית סובהקה זו. גרעין זה ותנועה זו הרי
 הם אשר הביאו מנוף חדש ורוע חדשה ביהדות
 צפון-אפריקה. עליהם מביץ הנוער כהערכה
 וכנצנועים, הם אשר סתוים את הדרך לנוער
 צפון-אפריקה. דרך אשר הלכו בה הראשונים,
 בה לכו גם הבאים אחריהם.

ומה היא דרך זו? התרחקות. אפס איטית,
 מכל קדשי ישראל, אשר תהסך פעם לבח
 גלוי ולרמיסה ברגל של כל היקר לנו.
 ומה יכלה להיות דרך זו? דרך של
 התחדשות החיים הדתיים. דרך של אהבה
 והעצמה לקדשי עמנו. דרך של התלהבות
 ומסירות לתורה ולקיומה. אילו ידעו לתורות
 להם מה נשכחים הם. חיי תורה ומה גדולה
 היא השאיפה עליהם.

זה היה חסיד התנועה. אך לא מלאנו
 אותה. החפצנו את ההודמנות. זמי יודע אם היא
 חזרה עוד. אך ישמש לנו כשלון זה לקח.
 יראה לנו את הדרך שבה עלינו ללכת. יראם
 לנו שדוקא לארצות אלו אשר כחן ישנה זיקה
 דתית. עלינו לשלוח חברים: דוקא ליהדות זו
 יש להביא את הבשורה על חיים חדשים
 שנגזרים והולכים כאן. על הקמת מסמר
 המשתת על יסודות התורה. יהודית פרידמן

10

2010 ג'תמוז א'תש"ו

CS

1

ע כ ש י ו

שם הארכיון: א"ג

דבר יום ראשון כ"ו בסיוון תשנ"ד 5.6.94

מספר תיקון: 7/4 - 1 - 2

כבר לא צעירים, אבל עדיין בציון

מאת אורי שרון

ביום שלישי הקרוב, יגיעו מאות מבוגרי התנועה הציונית "צעירי ציון" לאולם בית ההארחה של שפיים כדי לציין יחד 50 שנה לתחילת ההגשמה הציונית של צעירים שברחו מבתי הוריהם בתונים, אלג'יריה ומרוקו כדי להגשים יחד חלום שהסך לדרך חיים. התשעה הראשונים שירדו מהאניה בנמל חיפה מספרים א.נ.ה. אשר משום מה, עדיין לא נלמד בבתי הספר

המאות הרבות שיגרשו כיום שלישי הקרוב את אולם בית ההארחה בשפיים, לא יבואו לשם רק כדי לקיים פגישה נוסטלגית, לנשק על הלחי, לשאול*מה נשמע ואיך הולך? ולהזכיר נשכחות. רבים מהם יהיו שם גם עם כני הרור השני

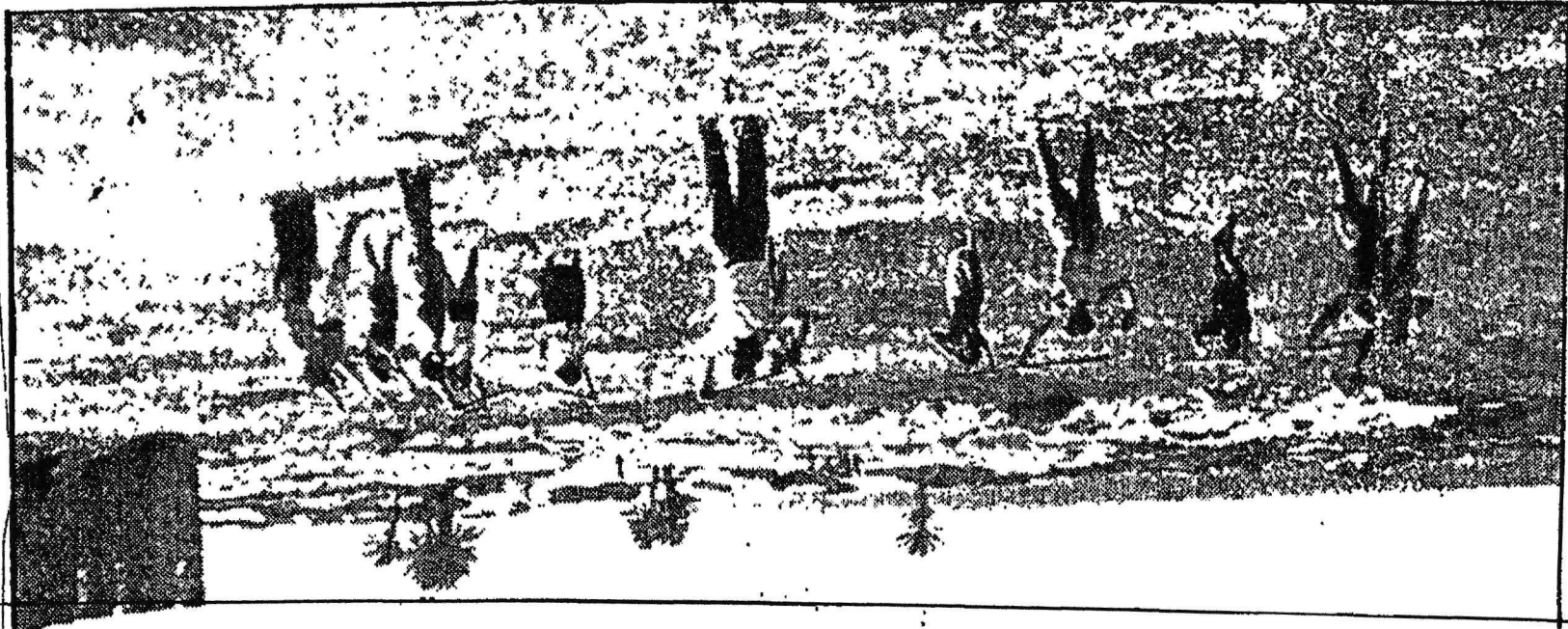
מבני המבוקים של המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים

היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים

היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים

היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים

8781. מבני המבוקים של המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים
היו נבנו על ידי המבוקים

8

הצעירים בתונים של קיץ '43 לא רק
מברברים, כלשונה, אלא גם עושים מעשה
ועולים להתיישבות בישראל. שני
האחרים היו יצחק אברהמי ואברהם
צרפתי, לו נישאה רחל.

הכל החל בחול המועד פסח '43, בבית
מרוחץ בתונים, מקום מאד מקורי שבו
תגנו תלמידי כיתות השעורים לעברית
של המורה נחום ירושלמי את חג החירות.
שבעה צעירים בשנות ה' 20 המוקדמות
לחייהם נשבעו שם שאם ייצאו בשלום
מהכיבוש הגרמני, הם יקימו תנועת נוער
ציונים שפניה לעליה לארץ ישראל.
תוניס אכן שוחררה במאי אותה שנה
מעול הגרמנים, ומקץ חורשיים בלבד
הוקמה התנועה. חיפשו לה שם, והמורה
ירושלמי הציע "צעירי ציון", כשם הפלג
הימני של מפלגה רוסית סוציאליסטית
מתונה, בה היה בעבר חבר, ואשר התפלגה
ב'1920.

גד שחר אמר שכל שם היה מתאים
לתנועה, כי העיקר היה המעשה. שחר:
"היינו צעירים בלבה של מלחמת עולם.
אנשים חשבו אז שהעולם אינו יכול לחזור
למה שהיה, ושצריך לשנות את אורח
החיים. מטרתנו היתה לפתוח בפני הנוער
היהודי בצפון אפריקה אפיק מהפכני חדש
שינתק אותו מהחיים בו חי במלחמה,
ולהביאו לארץ חדשה".

השלישי, כדי להנחיל להם את המורשת
ולשוב ולהסביר לצאצאיהם שלא סתם
נלדו אלה כאן, בישראל. כי את
השורשים צריכים הבנים והנכדים לחפש
שם, בצפון אפריקה, מקום בו הוקמה לפני
51 שנה תנועת הנוער הציונית
והמגשימה "צעירי ציון - דרוור".

החדש לפני 50 שנים החלה ההגשמה
הציונית בישראל, לאחר 11 חודשי
התארגנות, כאשר הגרעין הראשון של
"צעירי ציון", שמנה שני חברים וחברה,
ירד מהאזניה במל חיפה ומשם הסע
לקיבוץ בית ארז. כרבות הימים נוספו
אחרים, ולבסוף הגיע מספר חברי הגרעין
לתשעה, בהם גד שחר, 71, איש רב
פעלים שבתונים קראו לו וחדר שמלה.
הוא נמנה עם מקימי קיבוץ רגבים.

רק תשעה חלוצים

רחל (איחוט) כהן ממעגן מיכאל, הצלע
הנשית במשולש תוד החנית בגרעין
הראשון, מסכימה שתשעה חברי גרעין
להגשמה ציונית בקיבוץ זה לגמרי לא
היבה, ואפילו מעט מדי. אך לא המספר
היה העיקר באותם הימים, אלא הכוונה
והסמליות. לפיהן - חברי התנועה

סרטיפיקטים, כי כולם נמסרים לפליטים
מאירופה. לכן ניקשנו לעלות בצורה
בלתי ליגאלית. אביגור אמר "בסדר. אם
תארגנו 500 אנשים, אשלח אותה".
המאות גוייסו מהר מאד ולא אונה אחת
היתה, אלא שלוש, ובהן 1,006 מעפילים:
"יהודה הלוי", שיבת ציון ו"הפורצים",
כולן ב'47. שני הראשונות נתפסו
תוסעיה הוגלו לקפריסין. האונה
האחרונה הגיעה לחוף מיבטחים ללא פגע.
לאחר קום המדינה המשיכו היהודים
להגיע, הפעם ללא חשש הגלייה.

מרכוח של "צעירי ציון דרוור" היה
במרוקו. חברי התנועה ממרינה זו היו
הרבים ביותר שבה. בכל גרעין שעלה
להגשמה - רוב חבריו היו ממרוקו, השאר
- מתוניסיה ומאלג'יריה. היו גרעינים
על סדרת יוצאי מרוקו. (גד"ב - '36 -
קיבלה מרוקו את עצמאותה התנועתנו
יודת למחתרת. חבריה נפגשו בבתים
פרטיים ובחוליות קטנות מאד). כל
הגרעינים הגיעו למשקי "הקיבוץ
המאוחד". משהתערו במשקים, תושגי
המטרה שלשמה הוקמה התנועה.

גרעין "בשן", שעלה ב'50, היה
בהכשרה בנבעת חיים וחבריו השלימו את
רעים שבנגב. חברי גרעין "בנתיב" היו
בהכשרה בעין גב ולאחר ששידתו בצבא
וחל הפילוג הירדן בתנועה הקיבוצית בין
"הקיבוץ המאוחד" ל"איחוד הקבוצות
הקיבוצים", הם עברו לגוסר. גרעין
"סתלם" עבר הכשרה בבית ארז ובגבעת
ברנד והשלים את בית גוברין. לאחר חמש
שנים, הגיעו 120 חברי תנועת "הנוער
העובד". נוצרו חיכוכים ומתחים חברתיים
בלתי נסבלים, ומגרי "צעירי ציון" עזבו
את בית גוברין ונפוצו בערים ונמשיבים.

הנחלת המורשת

היה גם גרעין ימי קטן שלא צלח
לעסוק בריג ואנשיו הגיעו למשאבי שדה.

אמ

